

Rijsenbergpark: resultaten van het inspraaktraject

(Ann Manhaeve, januari 2018)

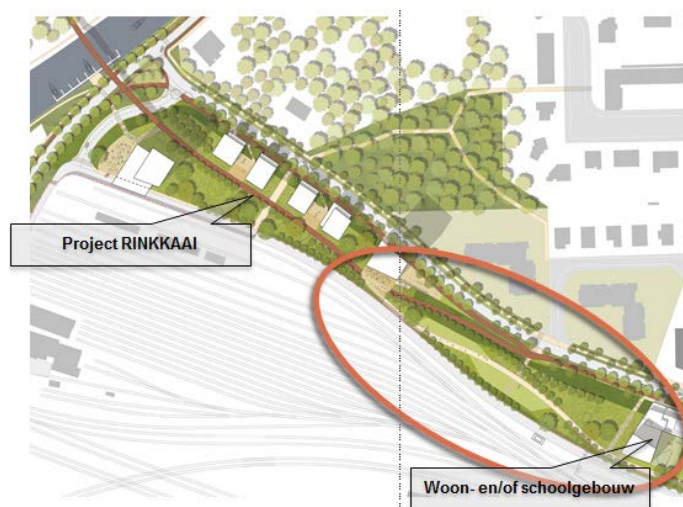
1. Inleiding: de context

Het Rijsenbergpark (werknaam) maakt deel uit van de ontwikkeling van het project Gent Sint-Pieters. In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt de stationsomgeving omschreven als een "gemengde ontwikkelingspool voor wonen, werken en vrije tijd". Naast de werken aan het station zelf en de invulling met kantoren, woongebouwen en een schoolgebouw zal er ook ruimte zijn voor een buurtpark. Eén van de 4 doelstellingen van het project Gent Sint-Pieters betreft namelijk het voorzien van kwaliteitsvol openbaar groen.

Het te ontwerpen park situeert zich tussen het project Rinkkaai (op zone C) en de meer stedelijke invulling van zone B uit het RUP en heeft een oppervlakte van een klein ha (ongeveer 9.500m²). In uitbreiding met de groene invulling van het project Rinkkaai betekent dit een aaneengesloten groene ruimte van 1,4 ha. Onder meer via de brug naar de Blaarmeersen aan de westelijke kant en een groene verbinding met het station en het Citadelpark aan de oostelijke kant vormt dit park een onderdeel van een netwerk van grote en kleinere groenelementen.

Door het Rijsenbergpark loopt het 'pad van stad naar land', een voet- en fietspad door het volledige gebied tussen de K. Fabiolalaan en de sporen. Dit pad vormt een onderdeel van het zogenaamde Westerringspoor dat het westelijke deel van Gent verbindt met het station Gent-Sint-Pieters, het UZ, de Ghelamco Arena

Het reliëf van het terrein zal één van de bepalende elementen zijn voor het Rijsenbergpark. De groene zone tussen Rinkkaai en de sporen ligt ongeveer 4m hoger dan de K. Fabiolalaan. Zone B daarentegen, ligt op dezelfde hoogte als de K. Fabiolalaan. Het woon- en/of schoolgebouw van zone B zal voor een deel het hoogteverschil tussen beide zones opvangen. In het Rijsenbergpark zelf zal een belangrijk verschil in hoogte blijven bestaan, enerzijds tussen de zone tegen de sporen en de K. Fabiolalaan en anderzijds tussen de zone van Rinkkaai en de zone B.

2. Synthese van het inspraaktraject

De resultaten van de eerste fase gaven aan dat mensen vooral een rustig, natuurlijk en gezellig park wilden dat een ontmoetingsplaats kon vormen voor de buurt. Rustig spelen kon, voor avontuurlijk spelen verwezen respondenten naar de nabijgelegen Blaarmeersen.

De workshop bouwde hierop verder en vertaalde deze wensen in concrete maatregelen:

- Men wil het reliëf gebruiken om via een zachte helling glooiingen met keermuurtjes en zitgelegenheid te voorzien.
- Het fiets- en voetgangerspad zal een belangrijke impact hebben op het park. Men vraagt aandacht voor verbindingen tussen dit pad en de Rijsenbergbuurt.
- Men bevestigt dat eerder kleinschalige, rustige, natuurlijke spelelementen meest aangewezen lijken. Voor minder rustig spelen en voor sporten kunnen (grotere) kinderen immers naar de Blaarmeersen trekken.
- Wat het groen betreft, verkiest men een natuurlijk park, met bomen tegen de sporen en een permanente plek voor buurtmoestuintjes. Ook de laanbomen langs de Koningin Fabiolalaan vormen een belangrijke meerwaarde voor het park.
- De geluidswand wordt best gedifferentieerd aangepakt.

Op basis van deze concrete input, stelde het ontwerp bureau 2 scenario's voor. De voorkeur van de respondenten ging duidelijk uit naar een park met een lossere vormgeving (scenario 1, zie hieronder). In dat scenario bestaat het park uit meerdere kleinere grasterrassen die zorgen voor een sterke parkbeleving van op de Koningin Fabiolalaan. Rustig spelen is gewenst, maar eerder via natuurlijke en/of avontuurlijke 'spelprikkels'.

3. Het inspraaktraject

Het inspraaktraject bestond uit 2 fasen:

- Tijdens de eerste fase (2010-2011) van het inspraaktraject werd gepeild naar de activiteiten en sferen die men wenste voor het openbaar domein in zone B en zone C. Het verslag van deze bevraging kan worden geraadpleegd op <http://www.projectgentsintpieters.be/info-en-inspraak/inspraak/openbaar-domein-k-fabiolalaan-2011>.
- Een tweede fase (sept 2017 – januari 2018) focuste op het concrete ontwerp van het park, en bestond uit een workshop, en een off- en online bevraging.
De resultaten van de eerste fase vormden samen met de randvoorwaarden voor het park (zie bijlage) het vertrekpunt voor een workshop (op 4/9/2017) over het concrete ontwerp voor het park (zie http://www.projectgentsintpieters.be/frontend/files/userfiles/files/20170904_VE_Workshop%20Rijsenbergpark.pdf voor het verslag).

Het studie bureau Evolta, dat het ontwerp voor het Rijsenbergpark zal opmaken, destilleerde 2 scenario's uit deze workshop (zie hieronder). Die scenario's werden aan geïnteresseerden voorgelegd tijdens de wijkbeurs van de stationsbuurten (18/11/2017). Wie dat wenste, kon digitaal reageren op deze scenario's via het participatieplatform van de Stad Gent.

In totaal gaven 750 à 800 mensen hun mening over het park (ongeveer 600 tijdens de eerste fase en 150 à 200 tijdens de tweede fase). Ook enkele jeugdbewegingen en een klas uit de buurt gaven feedback op de 2 scenario's.

4. Twee scenario's

Tijdens de tweede fase van het inspraaktraject werden 2 scenario's voorgesteld. Geïnteresseerden konden laten weten welk scenario hun voorkeur genoot. Op

<https://ookmijn.stad.gent/rijsenbergpark/voorstellen> worden beide scenario's uitgebreid

beschreven. Het gaat om:

- Scenario 1: Het park oogt losser en natuurlijker. Meerdere kleinere grasterrassen zorgen voor een sterke parkbeleving van op de Koningin Fabiolalaan.

- Scenario 2: Het park oogt iets strakker en voorziet één grotere open en polyvalente grasvlakte tegen de sporen, op het hoogste niveau van het park.

De voorkeur van de respondenten op het participatieplatform ging duidelijk uit naar het eerste scenario (48 likes voor scenario 1 tegenover 10 likes voor scenario 2). Tijdens de wijkbeurs was de voorkeur minder duidelijk, en vroegen bezoekers vooral naar een open park (met voldoende sociale controle).

Hieronder worden alle schriftelijke reacties op de 2 scenario's weergegeven:

1) Ivm het eerste scenario

- Scenario 1 lijkt meer open. Dat is belangrijk om voldoende sociale controle te waarborgen. De zachte overgang tussen het park en de K. Fabiolalaan is een pluspunt van dit scenario.
- Het park lijkt meer toegankelijk bij scenario 1 (minder trappen).
- Iemand vindt de grotere open vlakken en de rij bomen langs de spoorlijn een pluspunt.
- Twee jeugdbewegingen uit de buurt verkiezen eveneens het eerste scenario. Volgens hen zijn formele speelterreinen niet nodig omdat de verbinding naar de Blaarmeersen voorzien zal worden. Zij vragen om in het park wel spelprykkels van natuurlijke en avontuurlijke aard te voorzien, zoals stapstenen, boomstammen, klimelementen, ... maar bijvoorbeeld ook picknickbankjes. De uitvoering van de spelprykkels mag volgens hen gerust kleurrijk zijn, want ze missen in hun buurt wel wat kleur en vrolijkheid.
- De jeugdbewegingen vragen aandacht voor de veiligheid van kinderen en vragen concreet om niet te hoge terrassen; een duidelijke, visuele afscheiding van het fietspad en de straatkant en een veilige oversteekplaats over de K. Fabiolalaan naar het park.
- Het idee van de moestuinbakken wordt geapprecieerd.
- Men vindt dat er onvoldoende groen in de buurt is en vraagt om de akoestische wand met de spoorweg met groen te laten begroeien.

2) Ivm het tweede scenario:

- Iemand vindt dat een groter deel van het park toegankelijk is voor rolstoelgebruikers in scenario 2.

- Een school uit de Voskenslaan waardeert het bijkomende groen, zowel bij het eerste als bij het tweede scenario. Hun voorkeur gaat uit naar het tweede voorstel omdat zij veronderstellen dat er minder trappen zullen zijn en de hellingen natuurlijker zullen zijn. Trappen en spelen gaan volgens hen niet goed samen.

5. Hoe gaat het nu verder?

(nog aan te vullen)

Bijlage: De randvoorwaarden voor het Rijsenbergpark

1. Harmonisch park- en groenbeheer

De Groendienst van de Stad Gent hanteert enkele belangrijke doelstellingen om tot een 'harmonisch park- en groenbeheer' te komen:

- Mensgerichte doelstellingen:
 - o referenties aan de cultuurhistoriek van de plek
 - o het maximaliseren van de sociale controle
 - o aantrekkelijk door uitstraling en detaillering
 - o de hoofdpaden voldoen aan de eisen van de integrale toegankelijkheid.
- Natuurgerichte doelstellingen:
 - o grote biodiversiteit door een gevarieerde groenstructuur
 - o aandacht voor broedplaatsen.
- Milieugerichte doelstellingen:
 - o het stedelijke klimaat mildereren
 - o afstemmen grondsoorten, beplanting en minimaal groenbeheer
 - o maximaal vasthouden van water
 - o een geluidsbufferende werking
 - o beperkte openbare verlichting met aandacht voor donkere zones
 - o rekening houden met mogelijke schaduw van omliggende gebouwen en de akoestische wand.

2. Stedenbouwkundige randvoorwaarden

Het Rijsenbergpark bevindt zich deels in zone B en deels in zone C. Het GRUP 'Stationsomgeving Gent Sint-Pieters - Koningin Fabiolalaan' legt voor het volledige projectgebied en voor elk van deze zones specifieke voorwaarden op:

- In Zone C:
 - o één grote, maximaal aaneengesloten, groene, publiek toegankelijke zone met 'parkkarakter', de verharde zones worden tot een minimum beperkt. (70%)
- In Zone B:
 - o stadstuinen tussen de gebouwen die zich afwisselend aan de zijde van de Koningin Fabiolalaan en aan de zijde van de sporen bevinden
 - o deze stadstuinen zijn open, grotendeels onverharde ruimten, elk met een eigen karakter en minstens via het pad met elkaar verbonden.
 - o per gebouw wordt minstens één 'stadstuin' gerealiseerd
 - o minstens 50% van de totale onbebouwde ruimte in de zone B is onverhard.
- Een pad doorheen het plangebied, het Rinkhoutpad:
 - o van het Koningin Maria-Hendrikaplein, een sterke stedelijke plek, tot in het stedelijk groengebied de Blaarmeersen via een brug over de Leie. De route doorloopt verschillende sferen die evolueren van stedelijk (meer stenig) naar landelijk (meer groen).
 - o continue fiets- en voetgangersroute van minimum 3m breed,

- comfortabel om te fietsen en te wandelen, toegankelijk voor mensen met een handicap, voldoende verlicht
- nooit ingesloten tussen twee gesloten wanden.
- Geluidsscherm langs de sporen.
- Niveauverschil:
 - Het projectgebied vertoont hellingen in verschillende richtingen. De interne ontsluiting van het projectgebied en de individuele gebouwen passen zich in deze topografie in. Het markante talud van het vroegere spooreplacement aan het einde van de Koningin Fabiolalaan wordt als landschappelijke element behouden.

3. Andere randvoorwaarden:

Naast de voorwaarden opgelegd door het GRUP formuleerden de stadsdiensten bijkomende adviezen:

- Mobiliteitsbedrijf:
 - Het Rinkhoutpad moet in Rijsenbergpark een hoogteverschil van 4 m overbruggen en mag maximaal een hellingsgraad van 2 à 3,5% vertonen.
 - speciale aandacht voor kruisingen (fietspad/K. Fabiolalaan)
 - extra fietsstallingen bij rust- of speelpunten.
- Jeugdendienst:
 - integratie van een speelterrein voor 0-6 en 6-12 jarigen
 - thema water/natuurlijk spelen
 - voorzien van een recreatief lint doorheen het project
 - fysieke afscheiding van het fietspad met de speelzones
 - via het centrale pad : link met de Rijsenbergbuurt, doorsteek naar Stationsbuurt Zuid.
- De Lijn:
 - Toekomstige ontsluiting openbaar vervoer via de K. Fabiolalaan.
- Dienst Klimaat:
 - aanleg verhardingen moet beperkt worden tot het functioneel noodzakelijke
 - hoge bomen voor schaduwvorming
 - een dichte begroeiing op de taluds om afstroming en erosie te voorkomen.
- Brandweer:
 - via Koningin Fabiolalaan is het Rinkhoutpad ook bedoeld voor brandweervoertuigen voor het project Rinkkaai
 - minimale draaistraal: 11 m aan de binnenkant en 15 m aan de buitenkant en minimale vrije (=obstakelvrije) hoogte: 4 m
 - maximale helling: 6%.
- Lichtcel:
 - vanuit het Lichtplan worden parken zo weinig mogelijk uitgelicht
 - enkel primaire fietsdoorsteken doorheen en park worden verlicht
 - de positie van de bomen houdt rekening met de lichtpalen (armatuur op minstens 5m hoog en palen op regelmatige afstand van elkaar).

Verder zijn ook volgende elementen belangrijk voor het Rijsenbergpark:

- De K. Fabiolalaan zal worden verbreed om een comfortabel fietspad en trottoir te kunnen aanleggen. Dit betekent dat ter hoogte van het park ongeveer 4m van het talud tot op het niveau van de K. Fabiolalaan zal moeten worden afgegraven.
- Het Rijsenbergpark bevindt zich volledig op volle grond. Hierdoor kunnen grote bomen worden voorzien in het park.
- Het is momenteel nog niet duidelijk hoe de speelruimte voor de school zal worden gerealiseerd. Die speelruimte zal binnen de zone van het bouwveld liggen, en allicht een deel van de groene zone tussen het gebouw en de sporen innemen. Men onderzoekt momenteel of het mogelijk is om een deel van de nodige speelruimte te voorzien op het dak van de school.
- Ter hoogte van het Rijsenbergpark kan, theoretisch gezien, het tracé van het Rinkhoutpad zowel langs de sporen lopen als dwars door het park naar de K. Fabiolalaan afdalen. Het is momenteel echter nog niet duidelijk of het tracé langs de sporen technisch haalbaar is. De aanwezigen op de workshop vroegen om deze mogelijkheid verder te onderzoeken.